

Kommunförvaltningen

Yttrande

Dnr: Ks 2022/168

Marie Pettersson/Kommunförvaltningen
Kanslichef

Remissvar - En skärpt syn på brott mot journalister och utövare av vissa samhällsnyttiga funktioner - SOU 2022:2

5.5 Ett förstärkt straffrättsligt skydd för utövare av vissa samhällsnyttiga funktioner

Utredningens förslag:

Två nya brott införs i 17 kap brottsbalken, dels våld eller hot mot utövare av viss samhällsnyttig funktion och dels förgripelse mot utövare av viss samhällsnyttig funktion. För grova fall av respektive brott införs särskilda straffskalor. Vidare straffbeläggs försök, förberedelse och stämpling till ovannämnda brott.

Synpunkter:

Vellinge kommun ställer sig bakom förslag att införa nya straffbestämmelser som medför ett ökat skydd för utövare inom hälso- och sjukvården, personal inom socialtjänsten, räddningstjänstpersonal och utbildningspersonal inom skolväsendet. Precis som lyfts fram i utredningen har dessa grupper funktioner som hjälper och skyddar andra, med stora kontaktytor mot samhället och möte med många människor. Arbetsuppgifter innehåller många moment som inte utgör myndighetsutövning, vilka i dagsläget inte ligger inom ramen för straffbestämmelsen om våld, hot och förgripelse mot tjänsteman. Mot bakgrund av behövs ett utökat skydd för dessa grupper.

6. Straffskalan för våld mot tjänsteman, m.m.

Utredningens förslag:

Inte genomföra någon förändring i 17 kap 1 § brottsbalken, dvs att dela upp bestämmelsen och att skärpa straffskalan för våld mot tjänsteman. Vidare straffbeläggs stämpling till våld eller hot mot tjänsteman.

Synpunkter

Vellinge kommun har ingen erinran mot utredningens förslag och delar utredningens uppfattning om att det är angeläget att skydda det allmännas verksamhet, varför det finns skäl att noga följa utvecklingen vad gäller händelser kring hot och våld mot tjänsteman. Detta gäller såväl antalet händelser som händelsernas karaktär samt effekterna av den nyligen införda skärpta straffskalan för grovt våld och hot mot tjänsteman.

7. Ett förstärkt straffrättsligt skydd för de som yrkesmässigt bedriver nyhetsförmedling eller annan journalistik

Vellinge kommun avstår från att yttra sig i denna del.

8.10.1 Det straffrättsliga tjänstefelsansvaret

Utredningens förslag:

Det bör inte göras några ändringar i det straffrättsliga tjänstefelsansvaret.

Synpunkter:

Vellinge kommun ställer sig bakom utredningens förslag. Utredningen har på ett bra sammanfattande sätt redogjort för för- och nackdelar med en utvidgning av det straffrättsliga ansvaret för tjänstefel. Straffansvaret har en viktig betydelse för att säkerställa att den offentliga verksamheten sköts på ett korrekt och riktigt sätt med hänsyn till verksamhetens maktutövning och för att säkerställa rättssäkerheten i samhället. Precis som utredningen lyfter fram finns dock risker med att utöka ansvaret, som skulle kunna innebära behov av större detaljstyrning, osäkerhetskultur, minskad effektivitet, rekryteringssvårigheter m.m. Vidare har utredningen belyst frågeställningen kring om förtroendevalda ska omfattas men bedömt att detta skulle få allvarliga kommunaldemokratiska konsekvenser kopplade till möjligheten att rekrytera personer till kommunala förtroendeuppdrag. Med hänsyn till att de nuvarande reglernas tillämpning inte medfört några svårigheter och att det, utöver straffansvaret, finns ett skadeståndsrättsligt och ett disciplinärt ansvar, finns idag bra ett ramverk för att allmänheten ska ha förtroende för att offentlig verksamhet är rättssäker. Dessutom har Justitieombudsmannen (JO) och Justitiekanslern (JK) funktion att granska tjänsteutövningen och rikta kritik vid felaktigheter, för att bidra till normbildningen och den praktiska hanteringen vid myndigheter m.m.

8.10.2 Straffskalan för brott mot tystnadsplikt skärps och ett grovt brott införs

Utredningens förslag:

Straffskalan för brott mot tystnadsplikt skärps från böter eller fängelse ett år till böter eller fängelse i två år. Bestämmelsen kompletteras med grovt brott mot tystnadsplikt med en straffskala på fängelse i sex månader till fyra år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska särskilt beaktas om gärningen har avsett ett stort antal uppgifter, kunnat medföra allvarlig skada eller annars varit av särskilt farlig art. För grovt brott krävs uppsåt.

Synpunkter:

Vellinge kommun har inget att erinra mot utredningens förslag och instämmer i utredningens bedömning av vikten av att hemliga uppgifter inte röjs och därmed skadar enskilda, offentlig verksamhet eller allmänhetens förtroende för verksamheten. I utredningen nämns att den förslagna straffskalan ger tillräckliga möjligheter att göra en differentierad och välavvägd straffmätning. Det är viktigt att i sammanhanget poängtera att tillämpningen av sekretessbestämmelserna inte sällan är komplicerade och att det därför är viktigt att detta alljämt beaktas vid en bedömning av brottet och om det är ringa eller av sådan art att straffmätningen kan stå i proportion till hur uppgifterna hanteras. Samtidigt kan det inte anses orimligt att uppsåtligt röjande införs som ett separat brott.

Marie Pettersson/Kommunförvaltningen